

Islandsk Lov om Adgang til Sterilisation og Kastration m. v.

Ved Sekretær i Islands Gesandtskab
TRYGGVI SVEINBJÖRNSSON.

I indeværende Alting er forelagt et af Islands Medicinaldirektør udarbejdet Lovforslag om Adgang til Sterilisation og Kastration. Lovforslagets Hovedpunkter er følgende:

Efter indhentet Tilladelse fra Medicinaldirektøren og et i Henhold til Loven nedsat tre Mands Nævn (en Jurist, helst Dommer, en Sindssygelege og en tredje dertil egnet Person) kan der foretages:

- 1) Kastration, naar vægtige Grunde taler for, at Vedkommendes unaturlige Kønssdrift kan føre til Voldtægt eller andre farlige Forbrydelser. Tilladelse til Kastration gives kun efter Vedkommendes egen eller efter Politimesterens Begæring og i hvert Tilfælde kun paa Grundlag af foreliggende Kendelse afsagt af Retten.
- 2) Sterilisation:
  - a. Naar vægtige Grunde taler for, at Vedkommende er saaledes arvelig belastet, at der er stor Sandsynlighed for, at Belastningen fremkommer hos Afkommet som alvorlig Deformitet, farlig aandelig eller legemlig Sygdom, Aandssvaghed eller forbryderiske Anlæg, eller naar Afkommet af andre Grunde udsættes for tilsvarende Fare, dog kun naar den forventede Fare ikke paa anden Maade kan forebygges.
  - b. Naar Vedkommende er aandssvag eller uhelbredelig sindssyg eller lider af en anden alvorlig, langvarig Syg-

dom, og vægtige Grunde taler for, at han ikke ved eget Arbejde kan forsørge sig og sit Afkom.

3) Svangerskabsafbrydelse:

- a. Naar vægtige Grunde taler for, at Fostret udsættes for Fare af den arvelige Belastning eller andre under Punkt 2 Litra a omtalte Grunde.
- b. Hvis Vedkommende er blevet besvangret ved Voldtægt. Klagen skal omgaaende indbringes for Retten, hvorhos en af Underretten afsagt Dom over Forbryderen skal foreligge.

Tilladelse til de i Loven omhandlede, nærmere beskrevne Indgreb gives efter Begæring af:

- 1) Vedkommende selv og kun fra ham, medmindre Forholdet henholder under et af de følgende Punkter.
- 2) Forældre eller Værge, naar Vedkommende er under 16 Aar eller er umyndiggjort.
- 3) Værge, beskikket af Øvrigheden, naar Vedkommende er sindssyg eller aandssvag.
- 4) Politimesteren, naar han mener, at Vedkommendes unaturlige Konsdrift kan føre til Forbrydelse, men kun paa Grundlag af afsagt Kendelse (det kræves ikke, at Vedkommende allerede skal være blevet dømt for en Forbrydelse).

Opstaar der Uenighed mellem Medicinaldirektøren og Nævnets Majoritet om, hvorvidt eller hvorledes en Begæring skal efterkommes, træffer Ministeren Afgørelsen.

I de udførlige Motiver for Indgrebenes humane og sociale Betydning udtaler Medicinaldirektøren, at Lovforslaget ikke er fremkommet med nogen vidtgaaende saakaldt Raceforbedring for Øje, men alene tilsigter i visse, særlig betænkelige Tilfælde at afværge, at stærkt arveligt belastede Personer faar Afkom.

I Anledning af foranstaaende Bestemmelse i Lovforslaget om Svangerskabsafbrydelse bemærkes, at den i 1935 i

Island udkomne Lov om Svangerskabsafbrydelse m. v. *) iøvrigt ikke berøres af det foreliggende Lovforslag.

Efter at ovenstaaende var affattet, er det paagældende Lovforslag vedtaget af Altinget, og under 13. Januar d. A. stadfæstet som Lov. Lovens Tekst er i Oversættelse saalydende:

LOV
om

Hjemmel til i særlige Tilfælde at foretage Indgreb paa Personer til Forhindring af, at de faar Afkom.

§ 1.

Efter særlig i Henhold til denne Lovs Bestemmelser dertil opnaaet Tilladelse, gives der Adgang til at foretage Indgreb paa Personer for at sætte dem ud af Stand til at faa Afkom. Indgrebene skal udføres efter de i Loven fastsatte Regler.

Denne Lovs Bestemmelser omfatter ikke Lægeindgreb, der er anerkendt som nødvendige for at raade Bod paa eller forhindre Sygdom hos de Personer, der gøres til Genstand for Indgrebene.

§ 2.

De i denne Lov omhandlede Indgreb er følgende:

1. Kastration: Naar Mænds eller Kvinders Kønskirtler fjernes eller tilintetgøres saaledes, at deres Funktion fuldstændig ophører.
2. Sterilisation: Naar Mænds Sædstreng eller Kvinders Ægledere overklippes eller paa anden Maade lukkes varigt saaledes, at der ingen Forbindelse er mellem Kønskirtlerne og de ydre Kønsganer.
3. Afbrydelse af Svangerskab (jfr. femte Stykke i § 3 i Lov Nr. 38 af 28. Januar 1935 om Vejledning for Kvinder til Forebyggelse af Besvangrelse og om Afbrydelse af Svangerskab).

§ 3.

Tilladelse til Indgreb i Henhold til denne Lov meddeles af Medicinaldirektøren, naar Flertallet indenfor det i § 5 omhandlede Nævn anbefaler Tilladelsen.

*) Se herom Tidsskriftet 1936 p. 1 ff.

Tilladelser gives efter Begæring af:

1. Vedkommende selv og kun fra ham, medmindre Forholdet henholder under et af denne §'s følgende Punkter.
2. Forældre eller Værge, naar Vedkommende er under 16 Aar eller er umyndiggjort.
3. Værge, beskikket af Øvrigheden i Henhold til Bestemmelserne i § 4, naar Vedkommende er sindssyg eller aandssvag, og hans Forhold er som der anført.
4. Politimesteren, naar han mener, at Vedkommendes unaturlige Kønndrift kan føre til Forbrydelse, men kun paa Grundlag af afsagt Kendelse. For saa vidt en saadan Kendelse ikke er afsagt i Forbindelse med en Straffesag, skal den Undersøgelse, hvorved Kendelsen begrundes, foregaa som ved offentlige Politisager. Politimesterens Kendelse kan appelleres til højere Instans.

Begæring indsendes paa Blanketter, som Medicinaldirektøren udfærdiger og Distriktslægerne udleverer. Enhver Begæring skal være paategnet en Udtalelse af en Læge, der har gjort sig bekendt med de for Begæringen bestemmende Grunde og Vedkommendes Tilstand. Naar Vedkommende lever i Ægteskab, skal Ægtefællen skrive sit Udsagn paa Begæringen eller paa anden Maade, hvis muligt, have Lejlighed til at udtrykke sin Mening om Spørgsmaalet.

§ 4.

Fremkommer til Medicinaldirektøren Andragende om, at Nødvendigheden kræver Indgreb i Henhold til denne Lov paa en sindssyg eller aandssvag Person, der er myndig, kan Medicinaldirektøren, hvis han skønner der er Grund hertil, forlange, at Herredsdommeren paa Vedkommendes Værneting beskikker en Tilsynsværge for ham. Med mindre særlige Grunde taler der imod, forholdes med Hensyn til denne Beskikkelse efter samme Regler som ved Beskikkelse af almindelig Værge. Tilsynsværgens Stilling efter denne Lovs Bestemmelser er den samme som en Værges for en umyndig.

§ 5.

Justitsministeren udmelder et tre Mands Nævn til Raadførsel for Medicinaldirektøren ved Udførelsen af Lovens Bestemmelser. Af Nævnsmedlemmerne skal en være Læge, helst Specialist i Sindsygdomme, og en anden Jurist, helst Dommer.

Ved Afgørelser om Adgang til Indgreb i Henhold til denne Lov skal Nævnet og Medicinaldirektøren rette sig efter følgende Regler:

1. Kastration skal kun tillades, naar vægtige Grunde taler for at Vedkommendes unaturlige Kønndrift kan føre til Voldtægt

eller andre farlige Forbrydelser, og Forebyggelse paa anden Maade ikke kan finde Sted. Tilladelse til Kastration gives kun efter Vedkommendes egen eller efter Politimesterens Begæring og i hvert Tilfælde kun paa Grundlag af foreliggende Kendelse afsagt af Retten.

2. Sterilisation skal kun tillades:

- a. Naar vægtige Grunde taler for, at Vedkommende er saaledes arvelig belastet, at der er stor Sandsynlighed for, at Belastningen fremkommer hos Afkommet som alvorlig Deformitet, farlig aandelig eller legemlig Sygdom, Aandssvagthed eller forbryderiske Anlæg, eller naar Afkommet af andre Grunde udsættes for tilsvarende Fare, dog kun naar den forventede Fare ikke paa anden Maade kan forebygges.
- b. Naar Vedkommende er aandssvag eller uheldelig sindssyg eller lider af en anden alvorlig, langvarig Sygdom, og vægtige Grunde taler for, at han ikke ved eget Arbejde kan forsørge sig og sit Afkom.

3. Svangerskabsafbrydelse skal kun tillades:

- a. Naar vægtige Grunde taler for, at Føtret udsættes for stor Fare af den alvorlige Belastning eller andre under Punkt 2 Litra a omtalte Grunde.
- b. Hvis Vedkommende er blevet besvangret ved Voldtægt, hvorom hun omgaaende har indbragt Klage for Retten, og Forbryderen for Retten er fundet skyldig i Forbrydelsen. Underrettens Dom er i saa Henseende tilstrækkelig.

Justitsministeren har Hjemmel til i et særligt Reglement nærmere at udforme disse Regler.

§ 6.

Medicinaldirektøren bestemmer i hvert enkelt Tilfælde i Samraad med det i § 5 omhandlede Nævn Beskaffenheden af det tilladte Indgreb, hvor det skal udføres, og hvis dette ikke lader sig gøre paa et offentligt Sygehus, da af hvilken Læge. Medicinaldirektørens Tilladelse skal være motiveret med Anførelse af Begrundelsen, Ansøgeren og Nævnets Stilling til Tilladelsen.

Afslaar Medicinaldirektøren en Begæring, som Nævnets Flertal anbefaler, kan Ansøgeren anmode om Afgørelse af Justitsministeren, der i saa Fald kan overdrage Nævnet at meddele Tilladelsen.

§ 7.

Ingen andre end Læger har Tilladelse til at foretage Indgreb i Henhold til denne Lov. Indgreb er kun hjemlet Læger, naar der

foreligger skriftlig Tilladelse i Overensstemmelse med § 6, og det ikke kan forudses, at Vedkommendes Helbred udsættes for Fare ved Indgrebets Udførelse.

Indgreb i Henhold til denne Lov maa ikke foretages mod Vedkommendes egen Vilje og heller ikke mod Tilsynsværges eller Værges Vilje, naar Vedkommende paa Grund af Sygdom, Sindssygdom eller Aandssvaghed er ude af Stand til at skønne om egne Forhold. Dog tillades Indgreb i Henhold til Punkt 1 i § 5 mod Vedkommendes Vilje, naar Politimesteren paa Grundlag af en Kendelse har fremsat Begæring herom (jfr. Punkt 4 i § 3).

Udfører en Læge et Indgreb i Henhold til denne Lov, skal han i et og alt foretage Indgrebet overensstemmende med den ifølge § 6 givne Tilladelse, hvorhos han i enhver Henseende skal følge Lægevidenskabens strengeste Krav til Sikkerhed for Indgrebets Formaal med den mindst mulige Fare af Følgerne for Vedkommende og med Henblik paa hurtig Helbredelse.

Naar en Læge foretager et Indgreb i Henhold til denne Lov, skal han uopholdelig herom til Medicinaldirektøren indsende en Beretning affattet efter Medicinaldirektørens Forskrifter.

§ 8.

Enhver, der medvirker ved Udførelsen af denne Lov, har Tavshedspligt om alle personlige Forhold, som han i den Forbindelse maatte blive vidende om.

§ 9.

Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser anses med Bøder paa 100—10.000 Kroner, med mindre anden Lov bestemmer strengere Straf.